

Plan van aanpak

Amsta rookvrij

Patty Driessen | versie 2.0, 22 december 2021

Hoe krijgen we dat samen voor elkaar?

AMSTA

1. Aanleiding

1.1 Wat is de aanleiding?

Amsta moet en wil aansluiten bij de maatschappelijke ontwikkelingen en aan de wettelijke verplichting te voldoen om in 2030 rookvrij te zijn. Sinds het Nationaal Preventieakkoord van 2018 zijn er versneld wettelijke bepalingen van kracht, zoals het sluiten van rookruimtes in juli 2021. Mede door deze ontwikkelingen is een versnelling van de implementatie van het rookontmoedigingsbeleid noodzakelijk.

1-7-2021 alle rookruimtes worden gesloten

1-1-2022 medewerkers niet herkenbaar als roker

1-7-2023 alle Amsta-locaties zijn rookvrij

1-1-2030 alle zorginstellingen in Nederland zijn rookvrij

1.2 Wat is de uitdaging dat om een oplossing vraagt?

Naast de wettelijke bepalingen waardoor Amsta rookvrij moet zijn, bestaat er een aantal andere redenen waardoor het rookontmoedigingsbeleid versneld geïmplementeerd dient te worden:

- Steeds vaker geven medewerkers aan last te hebben van het rookgedrag van zowel cliënten als collega's;
- Amsta faciliteert het roken: er wordt gerookt door cliënten en medewerkers samen, het wordt geassocieerd met iets gezelligs, buiten pauzes om wordt roken gedoogd;
- Dit past niet binnen de visie op vitaliteit (voor zowel cliënten als medewerkers) van Amsta en haar verantwoordelijkheid zorg te dragen voor veiligheid, een gezonde en veilige werkplek en een goede gezondheidszorg;
- Het roken op eigen appartementen door bewoners brengt brandveiligheidsrisico's met zich mee;
- Roken voor de ingang van locaties veroorzaakt overlast voor bewoners, medewerkers en bezoekers.

1.3 Wat is de status?

Het rookontmoedigingsbeleid van Amsta is in september 2020 in concept opgesteld en besproken met het KGO, de OR en CCR. Op deze versie is positief gereageerd en besloten is om met inachtneming van de adviezen ten aanzien van de implementatie in april 2021 het beleid vast te stellen. Door de coronacrisis heeft de implementatie vertraging opgelopen.

In oktober 2021 hebben de Raad van Bestuur en de OR besloten het rookontmoedigingsbeleid versneld te implementeren.

1.4 Wie is de opdrachtgever?

De opdrachtgever is de Raad van Bestuur. De opdracht bestaat uit een drietal werkgroepen:

1) Projectgroep

Interne projectleider: Patty Driessen

Externe projectleider: Sonja van Hamersveld (Charly Green*)

2) Stuurgroep

Voorzitter: Rob van Voorst, interim HRM-manager

Vertegenwoordiger KGO: Mark Hiddema

Manager Vastgoed: Daniel de Kruijff

Manager G&S: Inge Jeurink

Adviseur: Anton van Balkom (Trimbos instituut*)

3) Expertisegroep

Vertegenwoordiger verslaving

Basispsycholoog

KAM-adviseur

Vastgoed en brandveiligheid

Specialist ouderengeneeskunde

GZ-psycholoog/verslavingsdeskundige

Clustermanager zorgteams

Activiteitenbegeleider

Communicatieadviseur

HR-adviseur

OR

Cliëntenraad

*Amsta wordt ondersteund door inhuur externe expertise vanuit Charly Green en het Trimbos instituut.

1.5 Wat is de samenhang met de meerjarenambitie en het jaarplan?

Een van de gestelde doelen is het beschikken over voldoende, goed gekwalificeerd en gezond personeel om persoonsgerichte zorg te kunnen bieden. Een van de aanpakken om dit doel te realiseren is het inzetten op een preventieve aanpak wat betreft verzuim. Naast dat campagnes als 'Zorg goed voor jezelf' uitgebreid worden, staat het vitaliteitsbeleid centraal: er komt meer aandacht voor een gezonde leefstijl. Werken naar een rookvrij Amsta is dan ook expliciet opgenomen in het jaarplan HRM 2022.

1.6 Wat is het doel?

Amsta werkt toe naar een rookvrije werk-, leef- en woonomgeving voor cliënten, bewoners en medewerkers. Het inzetten op een rookvrij Amsta draagt bij aan het doel vitale medewerkers in te kunnen

zetten. De medewerkers worden ontmoedigd door een ongezonde leefstijl te hanteren; zij worden geïnspireerd en ondersteund bij het nastreven van een gezonde leefstijl. Gezonde en vitale medewerkers dragen bij aan het verhogen van de kwaliteit van zorg. Maar ook de cliënten en bewoners worden gestimuleerd een gezondere leefstijl na te streven, samen met de medewerkers van Amsta. De kwaliteit van leven wordt verhoogd, cliënten en bewoners worden gezonder, ouder.

1.7 Wat is de opdracht?

De doelstelling is een rookvrij Amsta realiseren. Locaties worden ondersteund om deze doelstelling te kunnen realiseren. Dat is aan zowel de interne projectleider als de externe projectleider. De projectleiders brengen in kaart wat er nodig is om gefaseerd, per locatie, over te gaan naar een rookvrije omgeving. Er is een aantal afhankelijkheden dat onder andere de fasering bepaalt. Denk aan de verschillende doelgroepen van cliënten en bewoners, of de grootte van een locatie. Cluster-/locatiemanagers dienen optimaal te worden ondersteund bij het toewerken naar een rookvrije locatie.

1.8 Wat zijn de financiële kaders bij deze opdracht?

Er is nog geen budget vastgesteld voor deze opdracht. Er is daarom een grove kostenindicatie opgemaakt op basis van het ontwerpen en ontwikkelen van communicatiemiddelen, het inhuren van extern advies en het bieden van ondersteuning in de vorm van trainingen, workshops en coaching. Een specificatie van deze indicatie is te vinden in bijlage 1.

1.9 Wat zijn kritische randvoorwaarden bij deze opdracht?

De Cluster-/locatiemanagers zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de doelstelling: het rookvrij maken van de betreffende locatie. De projectleiders zijn verantwoordelijk voor het in staat stellen van de Cluster-/locatiemanagers om dit te kunnen realiseren. Volledige commitment vanuit het management en de opdrachtgever is een vereiste.

1.10 Wat is de beoogde planning?

De gestelde deadlines voor de doelen zijn als volgt:

- a) Per **1 januari 2022** zijn alle rokende medewerkers niet zichtbaar roker. Dit betekent niet dat roken voor rokende medewerkers verboden is, maar dat zij niet roken, "tenzij...".
Concreet betekent dit: niet bij de ingang van locaties roken, niet op het balkon, niet in de afgesloten rookruimte, niet op de kamer van de bewoner, niet met de bewoner, niet onder werktijd, etc. Roken is niet verboden maar kan enkel in eigen tijd (dus niet onder werktijd, slechts in officiële pauzes).
- b) Per **1 juli 2021** zijn alle rookruimtes op de locaties gesloten met uitzondering van de locaties met bewoners met het syndroom van Korsakov en bewoners welke gerontopsychiatrische zorg nodig hebben.

- c) Uiterlijk **1 juli 2023** zijn alle locaties rookvrij. Inclusief de doelgroepen, beschreven onder b). Tot uiterlijk 1 juli 2023 gelden er namelijk uitzonderingen op de wet voor bewoners met het syndroom van Korsakov en bewoners welke gerontopsychiatrische zorg nodig hebben.

2. Krachtenveld

2.1 Welke interne partijen zijn betrokken bij deze opdracht?

- Raad van Bestuur
- KGO
- Clustermanagement
- Stafmanagement
- Vastgoed en brandveiligheid
- Facilitaire Zaken
- Cliënten Service Bureau
- Centrale cliëntenraad
- Cliënten/bewoners
- Ondernemingsraad
- Medewerkers (zowel in de zorg als de ondersteunende diensten)
- Communicatie
- BAC
- HR

2.2 Hoe speelt cliëntparticipatie een rol bij deze opdracht?

De Centrale Cliëntenraad (CCR) speelt een prominente rol bij de opdracht. Het is van groot belang dat er draagvlak gecreëerd worden voor zowel de medewerkers als de cliënten én de naasten van cliënten. De belangen worden opgehaald via de CCR door geregeld aan te sluiten bij het CCR-overleg.

Het Cliënten Service Bureau maakt geen onderdeel uit van de expertisegroep maar geeft aan graag tijdig geïnformeerd te worden in het proces. Zij bespreken de ontwikkelingen met nieuwe cliënten en bewoners.

2.3 Hoe speelt medewerkersparticipatie een rol bij deze opdracht?

De Ondernemingsraad (OR) speelt een prominente rol bij de opdracht. Het project en de doelstelling dienen gedragen worden door de medewerkers. De belangen van de medewerkers worden opgehaald in de expertisegroep via afgevaardigden Edith van Pampus en Gina Woods van de OR.

2.4 Heeft het advies maatschappelijke impact?

De maatschappij vraagt steeds vaker om een rookvrije omgeving. Steeds meer initiatieven worden opgestart waardoor roken langzaam uit het straatbeeld verdwijnt en het roken niet meer van deze tijd is.

Het realiseren van een rookvrij Amsta heeft zeker maatschappelijke impact. Er zal ook actief extern gecommuniceerd worden over de gezette stappen of tussentijdse mijlpalen, om de maatschappij hierin mee te nemen en/of te inspireren.

2.5 Welke externe partijen zijn betrokken bij deze opdracht?

- Charly Green
- Het Trimbos Instituut
- Actiz
- Nationaal Preventieakkoord
- Gemeente Amsterdam / het Amsterdams Rookalarm
- Naasten van bewoners
- Directe omwonenden van locaties
- Maatschappij
- Verzekeraars

2.6 Welke rol en welk belang hebben alle partijen in deze opdracht?

		Rol	Belang	Betrokkenheid in project
Interne stakeholders	KGO	Gebruiker	Groot	Locatie-/teamverantwoordelijk
	Clustermanagement	Gebruiker	Groot	Locatie-/teamverantwoordelijk
	Stafmanagement	Gebruiker	Groot	Locatie-/teamverantwoordelijk
	Centrale Cliëntenraad	Belangenbehartiger	Groot	Draagvlak/participatie
	OR	Belangenbehartiger	Groot	Draagvlak/participatie
	BAC	Ondersteuner	Groot	Inhoudelijke expertise
	HR	Ondersteuner	Middel	Inhoudelijke expertise (beleid)
	Communicatie	Ondersteuner	Groot	Inhoudelijke expertise (strategische communicatie)
	Vastgoed en brandveiligheid	Ondersteuner	Middel	Inhoudelijke expertise (brandveiligheid)
	G&S	Ondersteuner	Groot	Inhoudelijke expertise (facilitair)
Externe stakeholders	Charly Green	Projectpartner	Groot	Externe projectleider
	Nationaal Preventieakkoord	Aanleiding	Groot	Meegenomen met
	Naasten van bewoners	Gebruiker	Groot	Meegenomen met
	Omwonenden	Gebruiker	Middel	Rekening gehouden met
	Maatschappij	Gebruiker	Middel	Meegenomen met
	Verzekeraars	Belanghebbende	Groot	Vergoeden programma's

3. Aanpak

3.1 In welke gremia moet de opdracht besproken worden?

In het Bestuursoverleg (BO) met de Raad van Bestuur, in en met het KGO, met de OR en met de CCR.

3.2 Op welke manier, wanneer en met welk doel worden deze partijen betrokken bij de opdracht?

- Raad van Bestuur: opdrachtgever
Aan de Raad van Bestuur wordt verantwoording afgelegd over onder andere de voortgang van de opdracht. Rob van Voorst, interim HRM-manager, maakt deel uit van de escalatieroute alvorens de opdrachtgever op de hoogte gesteld en ingeschakeld wordt.
- KGO: ambassadeur/gebruiker
Tijdens en met het KGO worden deadlines en strategieën besproken. Het KGO fungeert als ambassadeur richting de managers: het KGO kan draagvlak creëren, enthousiasmeren, inspireren. Heads up dienen gegeven te worden gedurende de opdracht, evenals de input en ervaringen opgehaald dienen te worden.
- OR: klankbord
In een vroegtijdig stadium dient de OR meegenomen te worden in de plannen en planning. De OR dient als belangenbehartiger voor de medewerkers. Het is dus van belang continu vinger aan de pols te houden met de afgevaardigden vanuit de OR.
- CCR: klankbord
Net als de OR dient ook de CCR in een vroegtijdig stadium geïnformeerd te worden. De CCR dient als belangenbehartiger voor de cliënten en bewoners, waardoor ook bij de CCR continu vinger aan de pols gehouden moet worden. Input en ervaringen dienen continu opgehaald te worden om te beoordelen hoe het draagvlak is.

3.3 Wat wordt er gedaan aan interne en externe communicatie?

- Focus ligt vooral eerst op interne communicatie. De eerste maanden van 2022 staan in het teken van het bekend maken dat we op weg zijn naar een rookvrij Amsta en het uitleggen waarom, te beginnen met onszelf als medewerkers. Wij moeten zelf het goede voorbeeld geven. Dit is lijn met de eerste doelstelling gericht op medewerkers en het niet zichtbaar roker zijn onder werktijd. Leidinggevenden en medewerkers nemen we mee in de doelstellingen, communicatie draagt bij aan draagvlak.
- Ook doen we een inventarisatie: in hoeverre rookt men? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat Amsta rookvrij wordt? We maken hiervoor gebruik van enquêtes en veldonderzoek op de locaties. Zodat we kunnen aansluiten op wat er leeft onder medewerkers en dit laten terugkomen in de communicatie.
- We zoeken de samenwerking met sleutelpersonen als leidinggevenden om zo de teams te bereiken En met verhalen van de ambassadeurs en collega's die stappen zetten.
- De toon van de communicatie is

- o Realistisch: want zo makkelijk is het niet, we doen het stap voor stap per locatie, op maat én met respect voor bewoners die bij ons wonen
  - o Enthousiast, open voor kritische reacties en licht
  - o Helpend (waarin we kunnen helpen, ondersteunen dan doen we dat!)
- Om ervoor te zorgen dat het project gaat leven, wordt een beeldmerk ontwikkeld met passende beeldelementen/stijl. Dit gebruiken we consequent bij interne communicatie.

Externe communicatie is gericht op de cliënten/bewoners en hun naasten, familie en vrienden. Ook deze doelgroep nemen we volledig mee in de weg naar een rookvrij Amsta. Wat betekent dit voor de bewoners en zijn/haar bezoekers? Wat mag wel, wat niet (meer)? Ook laten we bewoners aan het woord, wat vinden zij eigenlijk er eigenlijk van? De rookruimtes zijn per 1 juli jl. al gesloten, hierop kan worden voortgeborduurd. Naarmate het project vordert en eerste mijlpalen zijn behaald, bouwen we de communicatie verder uit. Dit kan klein en lokaal starten, bijvoorbeeld door landelijk herkenbare borden, tegels en posters op locaties. Uiteraard vermelden we in de reguliere communicatie zoals de Amsta-website en t.z.t. bij nieuwe cliënten dat we op weg zijn naar een rookvrije zorg.

Communicatieplanning (wordt gaandeweg verder ingevuld)

Wanneer	Ontvanger	Doel	Kanaal
27-10-2021	KGO	Informereren over kick-off, vragen hun managers hierover te informeren	Mail
4-11-2021	Managers	Informereren kick-off	Aparte nieuwsbrief voor LG
8-11-2021	Amsta-breed	Inventariseren huidige situatie mbt roken	Enquête in nieuwsbericht
11-11-2021	Managers	Herhaling informeren kick-off en aansporen enquête in te vullen	Nieuwsbrief voor LG
1-2022	Amsta-breed	Informereren over de eerste stap per 1-1-2022	Nieuwsbericht op Amstanet
1-2022	Amsta-breed	Informereren over de eerste stap per 1-1-2022	Pagina 'Amsta rookvrij' onder 'Zorg goed voor jezelf!'
1-2022	Amsta-breed	Informereren acties stoppen met roken (wat kun je zelf doen, welke hulp kan je verwachten, tips/tricks, n.t.b. door expertisegroep)	Pagina 'Amsta rookvrij' onder 'Zorg goed voor jezelf!'

3.4 Wat wordt de globale planning?

	Datum	Doel
Vanaf	11-11-2021	Informereren medewerkers
Vanaf	11-11-2021	Inventarisatie medewerkers: hoeveel medewerkers roken, hoe groot is de bereidheid te stoppen, wat zou helpen op weg naar een rookvrij Amsta?
	23-11-2021	Kick-off Amsta rookvrij met expertisegroep: kennismaken, belang van rookvrij, tips/tricks andere organisaties, kaders binnen Amsta, plan de campagne tot zo ver, ideeën, wat wil jij gaan doen?
	Z.s.m.	Inventarisatie locaties: op welke locaties bestaan rookruimtes, zijn deze inmiddels gesloten, hoe is de situatie per locatie, welke doelgroep heeft de locatie, hoe is het draagvlak, wat zou er nodig zijn per locatie?
	Z.s.m.	Prioriteren locaties: gefaseerd Amsta rookvrij maken
	Z.s.m.	Informereren cliënten en bewoners en hun naasten
	Z.s.m.	Toolbox ontwikkelen, interventies bedenken
	22-11-2021	Inloop-/vragenuurtje voor managers om alle vragen te beantwoorden
Uiterlijk	23-11-2021	Communicatiebureau Zuurstof ontwikkelt beeldmerk. Met dit beeldmerk communiceren we vanaf dat moment intern.
	Z.s.m.	Pagina op Amstanet inrichten 'Amsta rookvrij'
	Z.s.m.	Toolbox 'stoppen met roken' aanbieden
Vanaf	1-1-2022	Medewerkers niet zichtbaar roker
Vanaf	1-1-2022	Rookontmoedigingsbeleid voor bewoners (uitzondering Korsakov en Geronto)
Uiterlijk	1-7-2023	Amsta rookvrij

Bijlage 1 Communicatiemiddelen

gericht op medewerkers, cliënten, naasten en bezoek

Huisstijl, beeldmerk

Verder uitwerken project huisstijl illustraties, formats

Signing (tegels, banners, vlaggen, green graffiti)

Productie middelen flyers, poster, journey

Journey ontwerp, tijdslijn, inclusief aanpassingen

Ontwerp flyers, posters, nieuwsbrief

Tekstproductie

Drukwerk

Fotografie voor portretten medewerkers en bewoners

Video, verhalen medewerkers

Gadget, eyecatcher Ik ben rookvrij, jij ook?

